

Stichting
Pro Longo mai
Polanenstr. 79
1013 VS Amsterdam
Tel. 020-68 20 610 / 06 28 45 17 62
giro 314983

Longo mai

Hof Ulenkrug, Stubbendorf 68, D - 17159 Dargun - Tel. (0049) 39959 - 23881

Le Montois, CH - 2863 Undervelier - Tel. (0041) 32 - 4265971

Frankrijk

Als de bel gaat om 6 uur 's morgens

Nicolas Sarkozy richt graag zijn woord tot het volk. Als minister van Binnenlandse Zaken riep hij in 2005 openlijk op tot het gebruik van de hogedrukspuit om de "banlieus", de buitenwijken van de grote steden van "menselijk uitschot" te reinigen.

De opstanden die hij met zijn doelbewust gekozen en meermaals herhaalde provocatie onder de jeugd in de buitenwijken uitlokte, veroorzaakten in Frankrijk grote angst. Hij kreeg hierdoor, de "sterke man", de steun van de extreemrechtse Le Penkiezers en met behulp van deze stemmen werd hij uiteindelijk president van de Grande Nation. Intussen zit ook Frankrijk in een grote economische crisis en nemen de sociale conflicten toe. Tegelijkertijd ontstaan er nieuwe bewegingen die andere maatschappelijke modellen zoeken: weg van de economische groei tot elke prijs, die onze planeet naar ecologische rampspoed drijft. Weg van de sociale uitsluiting door ontslagen en werkloosheid van een steeds groeiend "onrendabel" deel van de bevolking. Longo mai is altijd al in beweging geweest en we vinden ons voor een deel in deze nieuwe golf terug.

De melkboer en de democratie

De praktische kant van ons leven wint het hierbij van de theorie. Sinds 36 jaar proberen we een levenswijze te leven die mens en natuur respecteert. Uitgangspunt hiervoor is een maatschappij met democratische verhoudingen. Democratie vraagt om respect voor andersdenkenden en betekent ook: "als de bel gaat om 6 uur 's morgens en ik er zeker van ben dat het de melkboer is, dan weet ik dat ik in een democratie leef" (citaat Winston Churchill). Intussen werd de melkboer door de gesteriliseerde goedkope aanbiedingen in de supermarkt weggerationaliseerd. En als de bel gaat 's morgens

om 6 uur, dan kan het net zo goed een overvalcommando zijn van de antiterrorpolitie. Dat gebeurde op 11 november 2008 in het dorpje Tarnac in het departement Corrèze.

Met de stormram

Een gemaskeerd overvalcommando in compagnie belde niet aan bij de deur, maar ramde met een stormram de niet afgesloten poort van de boerderij "Le Goutailoux" open. Hier woonde sinds vier jaar een groep jongeren, die in deze verlaten omgeving aan een gemeenschappelijk project werkten. Tegelijkertijd barricadeerden politie-eenheden tot in de namiddag het hele dorp, waardoor ongeveer 300 inwoners ingesloten raakten.

De jongeren van "Le Goutailoux" hadden afgezien van alle activiteiten op de boerderij, ook de kleine dorpswinkel met het daarbij behorende

eetcafé weer geopend. Ze waren goed geïntegreerd in het dorp. De groep was ook politiek actief en zette zich onder meer in tegen de discriminatie van illegalen en tegen het gevangenisbeleid van de regering-Sarkozy. Negen van hen werden deze beruchte morgen gearresteerd op verdenking van deelname aan een terroristische organisatie. Dat was de reden dat ze direct onder de speciale antiterrorwetgeving vielen. De aanklacht luidde, dat ze uit protest tegen de kernafvaltransporten een TGV tot stilstand zouden hebben gebracht door onderbreking van de stroomtoevoer. Acht van de aangeklaagden werden na een paar weken preventieve hechtenis vrijgelaten. De negende, die ervan beschuldigd werd de "aanvoerder" te zijn, werd na meer dan 6 maanden vrijgelaten. Al deze tijd kon er geen enkel bewijs van schuld worden voorgelegd. De bewoners van het dorp en ook de ouders van de gearresteerde mensen protesteerden tegen het onbegrijpelijk brutale optreden van de politie en het feit dat er meteen van "terrorisme" werd gesproken. Niet alleen in het dorp Tarnac, ook in de rest van Frankrijk, in België en in Zwitserland werden comités opgericht om deze stormrampolitiek van de regering Sarkozy openbaar te maken en daartegen te protes-

teren. Ook in het stadje Forcalquier in de Haute-Provence, in de buurt van Limans, werd een comité opgericht. Enkele mensen uit Longo mai doen hieraan mee, evenals een stel vrienden.

Ambtelijke willekeur

Op 18 mei jl. en weer om 6 uur 's morgens, krijgen François en Johanna Bouchardeau in Forcalquier bezoek van de politie. Beide werkten jarenlang mee in Longo mai en leiden sinds enige tijd een kleine uitgeverij. Nog twee andere mensen in de buurt worden gearresteerd. Alle vier zijn ze actief in het Tarnac-comité. Ze worden allemaal naar de gevangenis van Marseille gebracht en hun computers worden in beslag genomen. Na 42 uur vastzitten en diverse verhoren worden ze weer vrijgelaten. Veel mensen uit de streek, onder wie de burgemeester van Forcalquier, zijn net als wij gechoqueerd en protesteren tegen deze ambtelijke willekeur.

Wie niet in het schema past...

In de afgelopen tijd hebben we in onze coöperaties een nieuwe generatie van maatschappijkritische jongeren ontvangen. Onze deuren staan open, we delen onze maaltijden en bieden onderdak. We verlangen een deelname aan de dagelijkse werkzaamheden, een portie nieuwsgierigheid en genoeg openheid voor een uitvoerige gedachte-uitwisseling. We vinden het belangrijk met deze jongeren constructieve ideeën te ontwikkelen. Protesten alleen tegen onhoudbare toestanden in onze maatschappij zijn niet voldoende. De opbouw van solidaire levensvormen kan de protesten een positieve basis geven. We hebben echter al meermaals gemerkt, dat een andere levenswijze ook tegenstand oproept. Wie niet in het normale schema past, kan met negatieve berichten en laster geconfronteerd worden. Bepaalde autoriteiten kunnen daar nog

een schepje bovenop doen. Zo is het al vaker gebeurd. Tot nog toe konden wij ons gelukkig elke keer nog met succes verdedigen, gesteund door de vele vrienden om ons heen. Maar de kans bestaat dat wij een van de volgende zijn die om 6 uur 's morgens bezoek krijgen.

De vraag is: wie profiteert ervan? De Franse regering zit in grote moeilijkheden. In zulke crisistijden kan het praktisch zijn als er weer een stelletje echte terroristen zou opduiken! Dan kan die hele niet-conforme oppositie in dezelfde zak worden gestopt - en weg ermee... Maar blijkbaar zijn er nog geen echte boze jongens onderweg. Een paar goed gerichte provocaties kunnen soms uitkomst bieden, zo bleek uit de geschiedenis van de opstanden in de banlieus. President Sarkozy heeft er zijn carrière aan te danken. Dus waarom niet verder zo?

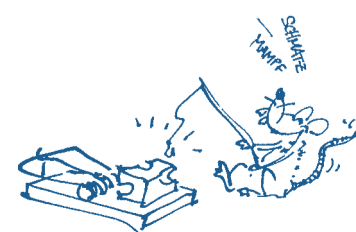
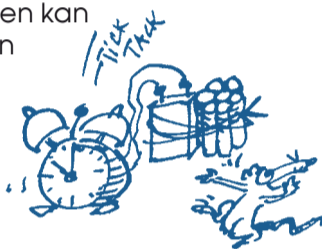
De strik is gespannen

Het terrorisme is een valstrik. Het heeft altijd weer dienst gedaan als aanleiding om sociale bewegingen monddood te maken. Het gevaar bestaat dat enkele mensen werkelijk hun geduld verliezen en in deze val trappen. Daarmee bewijzen ze de strategen die op dit spanningsveld opereren een grote dienst. En wij? Cultiveren we onze velden en tuinen, hoeden onze schapen en blijven open voor alle mensen, die op zoek zijn naar een ander leven. Scheppen we ook in de toekomst overal bewegingsruimte en reageren we als het nodig is! Misschien organiseren we nog eens een Europese campagne met de eis: "voor de terugkeer van de melkboer!"

Michael Rössler

De melkboer is geweest! Voor een gemeenschap als Longo mai in de Provence is een grote melkkan nodig.

Vrienden uit Frankrijk stellen hun project voor:

Een weerbarstige streek

De door een Zwitserse groep overgenomen boerderij Lacombe 4 ligt in de gemeente Tarnac op het Plateau de Millevaches in Frankrijk. Vlak in de buurt ligt de boerderij Le Goutailloux, die in november 2008 door de politie werd overvallen (zie pag. 1).

Sinds vorige zomer leven en werken we hier met onze kippen, schapen en de moestuin. Om van de sinds vijf jaar leegstaande boerderij weer een levendig en serieus landbouwbedrijf te maken, was er veel werk en enthousiasme nodig.

Alles begon vijf jaar geleden met een groep jonge krakers uit Bazel, die besloot het stadse milieu op te geven en nieuwe perspectieven te zoeken op het platteland. In de stad, de optimale speelruimte voor de kapitalistische maatschappij, leek het onmogelijk datgene te realiseren wat hier zo moeiteloos functioneert. Met de bevolking en bevriende projecten hadden we binnen de kortste keren een actieve uitwisseling, gebaseerd op solidariteit en wederkerige hulp, zonder enig winstbejag.

Bij de zoektocht naar een passende plaats vonden we relatief snel het gehucht Lacombe op het

Plateau de Millevaches. Dat Plateau, waar in de Tweede Wereldoorlog de Franse verzetsbeweging zijn oorsprong vond, ligt in een streek met een lange en spannende geschiedenis van verzet en regionale zelforganisatie. Solidaire omgang en collectief reageren op optredende problemen zijn hier nog,

in tegenstelling tot elders, een vanzelfsprekendheid in het dagelijkse leven. Dat merkten we aan de manier waarop wij en ons project hier met open armen werden ontvangen. We konden ook meteen op de daadkrachtige steun van onze burens rekenen die ons met hun kennis en hun machines te hulp kwamen.

Wij zijn niet de eersten die deze voordelen van de streek hebben ontdekt, en daarom zijn er hier op het Plateau talrijke alternatieve projecten te vinden, met wie we snel samen-

werkten.

Deze solidariteit werd na een paar maanden direct op de proef gesteld. Op 11 november 2008 barricadeerden 150 politiemensen van de Franse antiterreureenheid het dorp Tarnac, arresteerden negen mensen en doorzochten de dorpswinkel en de boerderij Le Goutailloux.

Direct na deze gebeurtenissen ontstond er een sterke solidariteitsbeweging, gedragen door de bewoners van de gemeente Tarnac en bevriende projecten. Deze beweging breidde zich later uit over heel Frankrijk. Aan de eerste bijeenkomst van het comité voor steun aan de gearresteerden, namen 200 mensen deel. Die solidariteitsbeweging leeft nog steeds, want nu zijn weliswaar alle mensen vrijgelaten, maar ze staan allemaal onder rechterlijke controle en mogen niet naar Tarnac terugkeren.

Echte solidariteit

Ondanks deze harde ingreep heeft de solidariteit en steun van de bewoners ons veel moed voor de toekomst gegeven en ons aangemoedigd in deze streek te blijven. De vele deelnemers aan de

bijeenkomst van het comité en de talrijke gasten in het dorpscafé, waar we nu meewerken, laten de solidariteit elke dag weer leven.

Ook op onze boerderij gaat het vooruit. Het terrein was door de jarenlange leegstand verwilderd en ontoegankelijk geworden. De eerste tijd hebben we vooral opgeruimd en beetje bij beetje konden we onder de woekerende bramenstruiken de vroegere tuin, de fruitbomen, oude machines en een waterbron ontdekken. Van de 12,5 ha grond is nog lang niet alles bruikbaar.

Nieuw leven

Na een rondgang met de oudere bewoners van het gehucht, bepaalden we de plaats voor de moestuin en de boomgaard. Het zwaartepunt voor het komende seizoen zetten we met het oog op het klimaat hier in de aanplant van bessenstruiken (frambozen, aalbessen, zwarte bessen, enz.). Om kippen te kunnen houden, werd de oude stal opgeruimd en ingericht en sindsdien verzorgt een bonte kippenschaar ons elke dag met verse eieren. De schapen en geiten zonnen op onze weiden en zorgen daar voor de nodige opruim-

werkzaamheden. De voormalige kaasmakerij willen we zo snel mogelijk weer inrichten, om van de geitenmelk lekkere kaas te kunnen maken.

Behalve de al genoemde samenwerking met bevriende projecten en de plaatselijke bevolking vinden we ook de uitwisseling met in de steden verankerde verenigingen en organisaties belangrijk. De boerderij Lacombe 4 biedt de mogelijkheid mensen tijdens een langere periode te ontvangen om zo in een gestructureerde en actieve omgeving eigen ideeën en projecten te kunnen ontwikkelen.

We streven naar een bepaalde autonomie op het gebied van voeding, levensruimte en gezondheid. Daarnaast willen we tijd vinden na te denken over de ontwikkeling van alternatieve en collectieve processen en de daarbij behorende bewustzijnsvorming. De huidige maatschappij zit vol met problemen, die niet eenvoudig op te lossen zijn. Alternatieven zoeken betekent niet de wereld je rug toekeren, maar in deze wereld mogelijkheden tot verandering te ontdekken en te schep-

Noemie en Angelo

Transhumance en zomerverblijf op de alm in gevaar!

Op 20 mei 2009 demonstreerden in Manosque in de Provence ongeveer 100 mensen met 100 schapen tegen de vaccinatieplicht voor blauwtong. Ook de schapenfokkers en -hoeders uit Longo mai deden hieraan mee. De schapenhouders die hun schapen niet willen laten vaccineren, mogen hun schapen niet meer in de zomer op de alp brengen. De demonstranten eisen een opheffing van de vaccinatieplicht, omdat de door muggen overgedragen infectieziekte tussen de schapen onderling niet besmettelijk is en voor mensen geen gevaar herbergt. Bovendien kan de vaccinatie de ziekte niet verdringen en het risico is groter dat de dieren erdoor verzwakt worden. Verzet is er ook in andere landen, bijvoorbeeld in Zwitserland, waar enkele fokkers uit de kantons Uri en Schwyz zich tegen de autoriteiten keren. Ze verzetten zich tegen de maatregel dat hun dieren de boerderij niet meer mogen verlaten, behalve dan richting slachterij. De schapen zijn gezond, dus gaat het hier om een dwangmaatregel van de autoriteiten, omdat de bezitters weigerden de schapen te vaccineren. Meer hierover in de volgende uitgave.

Transkarpatië

Crisis? Burenhulp!

De diepe crisis in Oekraïne drijft veel mensen in het nauw. Maar ze leidt ook tot nieuwe aandacht voor zelfvoorziening in de voedselproductie en voor de betekenis van onderlinge hulp: vooral jongere mensen denken na over wat er in hun leven nu écht belangrijk is.

Onze derde zomer op Zeleny Haj (groen bosje) in het dorp Nizjné Selisjtsé in de Karpaten staat voor de deur. We leven nog in provisorische omstandigheden. Het ontbreekt aan ruimte voor de groeiende groep en aan infrastructuur voor het verwerken en de opslag van de agrarische producten. Maar ook in de Karpaten roept men *Rome werd niet in een dag gebouwd!* Als een verrassing werd ons in april een aangrenzend en braakliggend stuk grond te koop aangeboden, een krappe hectare land met daarop een klein huis dat rijp is voor de sloop. Wij twijfelden niet lang, de locatie is ideaal voor een uitbreiding van onze landbouw en voor het opbouwen van voldoende woonruimtes. Met hulp van vrijwilligers zal nu binnenkort naast de ruïne een bouwplaats verrijzen. Het

casco voor het nieuwe woonhuis, dat plaats zal bieden aan 12 personen, zal er nog voor het vallen van de winter staan. Bij het opbouwen doen we een beroep op een mix van lokaal overgeleverde technieken en ervaringen uit andere Longo mai-coöperaties: goedkope en goed isolerende wanden van leem en geëxpandeerde klei (de leemgroeve komt uit de bouwput van het huis, geëxpandeerde klei is in de Oekraïne een gangbaar en goedkoop bouw materiaal), gebruik van passieve en actieve zonne-energie, houtverwarming met warmtestralende en zuinige leemkachels, bij ons reeds uitvoerig beproefde composttoiletten, gescheiden waterkringlopen voor het gebruik van huishoud- en drinkwater, leemstucwerk en zelfgemaakt schilderwerk. De bouw zal wat

meer tijd vragen dan gebruikelijk, maar daarvoor kunnen geïnteresseerden van de mogelijkheid gebruik maken om zich met onconventionele bouwmethoden bezig te houden en mee te bouwen. Meerdere workshops staan gepland.

Tegelijkertijd bouwen we stap voor stap verder aan onze boerderij; gelukkig hoeven we daarbij niet helemaal vanaf nul te beginnen. Al meerdere jaren hebben we samen met bevriende families het een en ander ondernomen om ons en de kleine boeren in het dorp en in de omgeving een bredere basis te geven, zoals we dat al eerder met de bouw van de dorpskaasmakerij deden. De landbouw dient hier bijna uitsluitend de zelfverzorging. Pas wanneer de familie is voorzien, wordt aan de verkoop van producten zoals kaas en droge worst gedacht, die in de Oekraïne net zo geliefd zijn als waar dan ook. Dat kan alleen maar als meerdere boeren zich bij elkaar aansluiten. Dat geldt ook voor het fokken van dieren. In de tijd van de Sovjet-Unie werden de dieren in de kolchozen gehouden. Zij garandeerden daarmee het dierenbestand, wat ook de privé-huishoudens ten goede kwam. Met de ineenstorting van dit systeem hebben paradoxaal genoeg ook de kleine boeren geleden.

Verbond van veefokkers

Met ondersteuning van een buitenlandse stichting hebben we een jaar geleden tien zeugen en tien melkkoeien van Oekraïense afkomst naar het dorp kunnen brengen. De bij een vereniging aangesloten families onderhouden de robuuste dieren, op voorwaarde dat ze die goed verzorgen en zo snel mogelijk een gezond kalf of big aan een andere familie afgeven. Regelmatig worden ervaringen uitgewisseld en tips gegeven over het houden van dieren. Als resultaat van dit project hebben ook wij zojuist een prachtige zeug uit de tweede generatie gekregen, die binnenkort werpen zal, en een stierkalf dat nu op Zeleny Haj aan het aarden is. Behalve deze dieren hebben we nog vijf geiten, een dozijn varkens en ongeveer 25 kippen met ontelbare kuikens - de stal barst uit z'n voegen. Gelukkig zijn Luc en Paul van de Pigeonnier uit Zuid-Frankrijk gekomen en helpen bij de bouw van een groter kippenhok. Het maken van de droog-

worsten is wegens falende koel- en opslagruimten nog riskant: zo snel mogelijk zal een koelcel oplossing moeten bieden. Wij hebben zo tot de komende winter weer genoeg voor de boeg; en met de groei van onze groep wordt ook het dagelijkse leven steeds veelzijdiger: Zhenja verwerkt sinds kort het eer-

steklas bronwater tot bier. De eerste tests waren veelbelovend. Tanja en Natascha hebben begin mei hun derde jeugdtheaterfestival in het dorp georganiseerd, met Hudaki hebben we onze derde CD uitgegeven en tot aan de zomer wordt er een documentaire over de band gemaakt.

Jürgen Kräffner

Duitsland - Paraguay

Biggenproductie met groen goud

Uit Mecklenburg-Vorpommern hebben we weer slecht nieuws te vertellen, maar we beginnen met iets vrolijkers. Samen met het Aktionsnetwerk Globale Landwirtschaft en het burgerinitiatief Leven in Tollensetal hebben we opgeroepen op 17 en 18 april een stuk land in Alt Tellin te bezetten, waar een industrieel complex voor de jaarlijkse productie van 250.000 biggen gebouwd zal worden door de Nederlandse varkensboer Straathof.

17 april werd in 1996 door de beweging La Via Campesina uitgeroepen tot internationale protestdag tegen de wereldwijde onderdrukking van kleine boeren en landlozen. In Mecklenburg was het dit jaar een zonnige dag, maar een koude oostenwind raasde door onze spandoeken, zodat we in de ruïnes van een voormalige varkensstal op de heuvels boven Alt Tellin de luwte opzochten voor ons leven als bezetters. Na de Dertigjarige Oorlog zijn hier op grote schaal landerijen aangelegd voor exportgraanproductie, waarop men tot in de 20ste eeuw het lijf-eigenschap wist te behouden. Met de oprichting van genationaliseerde bedrijven in de DDR-tijd kwam voor de mensen ook het recht op scholing en arbeid, maar bomen als windvangsters vielen ook hier niet in de productiedoele. Na de val van de Muur werden weliswaar de straten geasfalteerd, waardoor minder stof opwaarde, maar in plaats daarvan giert de wind nu door de gebroken ramen van de leegstaande landarbeidershuizen en varkensstallen. Op het eind van de eerste dag waren we al met 120 bezetters, waaronder een sambaband, een groep

die uitgerust was met een volkskeuken, studenten uit Greifswald, Rostock en Neubrandenburg en vele actieve mensen van de plaatselijke burgerinitiatieven. Met name wil ik nog Marek Kryda noemen, die in Polen tegen de uitbreiding van gigantische varkenshouderijen van het Amerikaanse concern Smithfield de straat op gaat. Na de fantasierijke

Het kan ook anders: een zeug van het oude ras Gas-cogne met haar biggen op de coöperatie in Limans.

versiering van de ruïnes, de gespreksrondes en het eten bleek dansen tot diep in de nacht het beste verweer tegen de wind te zijn.

Van Mecklenburg naar Paraguay

In deze nacht lukte het ons een telefonische verbinding met Reto Sonderegger in Paraguay te maken. In de hoofdstad Asunción liep zojuist een

bijeenkomst ten einde van kleine boeren die zich verzetten tegen de verdrijving van hun land. Jaar na jaar vergroten de grootgrondbezitters hun oppervlakten voor het verbouwen van genetisch gemanipuleerde soja. Ze worden daar hoofdzakelijk vanuit Europa door aangemoedigd, waar het als de goedkoopste eiwitbron voor de bio-industrie geprezen wordt en waar de vraag naar het "groene goud" door het verbod op diervoeder en het door de EU verordonneerde gebruik van plantaardige olie in diesel geweldig opgestoot wordt. Om de weerstand van de kleine boeren te breken, besproeien de grootgrondbezitters de herbicide tot aan hun huiskapellen. Al jaren proberen de kleine boeren de

sojawaanzin door veldbe-zettingen te stoppen. De oppervlakte verbouwde soja in Paraguay groeit jaarlijks met 2000 vierkante kilometer. Daartoe moeten ongeveer 9000 boerenfamilies hun land verlaten en wordt er 1300 vierkante kilometer oerwoud gerooid. Hun hoop vestigden de kleine boeren op de in de afgelopen herfst gekozen president, de voorma-

lige bisschop Fernando Lupo. In zijn toespraak bij aantreding tot de Algemene Vergadering van de VN veroordeelde hij "het terrorisme, dat in mijn land de kinderen treft, die vanwege de pesticiden sterven". De grootgrondbezitters van de gen-sojavelen gaven antwoord met een paginagrote aankondiging: Hij zou de landbouwproducenten die met "inspanning en moderne technologie in Paraguay levensmiddelen voor de wereldmarkt produceren" vervolgen. Alles bleef bij het oude. De dertigjarige heerschappij van de uit Beieren afkomstige dictator Stroessner zal niet zo snel vergeten zijn.

Protesteren!

Nu het slechte nieuws: Het protest dat tot nog toe heeft plaatsgevonden zal waarschijnlijk niet voldoende zijn om de bouw van de enorme varkensstal te verhinderen. Het inwilligen van de toestemming hangt nu af van de milieu-instantie van de deelstaat Mecklenburg-Vorpommern. Daarvan wordt voor de zomer een beslissing verwacht. Een vraag is, of de milieuschade van de mestbedrijven uit de voormalige DDR na twintig jaar vergeten zijn en of men nu meent eindelijk weer een grote zwijnenboel te mogen beginnen.

Een voorbeeldbrief voor mogelijk vele protesten aan de deelstaatsregering kunt u bij Hof Ulenkrug verkrijgen: Stubbendorf 68, D-17159 Dargun, of ulenkrug@t-online.de

Jürgen Holzapfel

Tijdens de internationale bijeenkomst "Laines d'ici et d'ailleurs" (wol van hier en elders) op 16 en 17 mei in Cernier in de Zwitserse Jura leidt Lüthi uit Grange neuve een workshop voor stofdruk. Een dertigtal stands en workshops toonden de verschillende gebruiksmogelijkheden van lokale wolrassen uit heel Europa. Honderden bezoekers kwamen deze twee dagen langs.

Tijdgeest

De hemel is van iedereen, de aarde van een paar...

Terwijl ik dit schrijf, is in New York nog de 17de jaarvergadering van de VN-Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (Commission on Sustainable Development – CSD) aan de gang, die gebaseerd is op de Verklaring van Rio van 1992. De Commissie moet aanbevelingen voor de VN en de nationale regeringen uitwerken. De zwaartepunten dit jaar zijn woestijnvorming, landbouw, landelijke ontwikkeling, droogte en als regionaal zwaartepunt Afrika.

Bij het lezen van dit artikel is de conferentie al lang voorbij. Zal hun verklaring een stap zijn richting meer voedselsoevereïniteit? Ook wij op het noordelijk halfrond zijn persoonlijk betroffen door de voedingsvraag, maar niet veel mensen maken zich er echt druk om. Migros, Aldi, Auchan, Albert Heijn en enkele andere supermarktketens bieden levensmiddelen in overvloed. Maar in het zuiden, waar de meeste van de 923 miljoen hongerlijdende mensen leven, strijden vele om voedselsoevereïniteit, samen met de be-

gen door het kabaal over de financiële situatie en de pogingen de crisis te bezweren. De hoop op oplossingen in de financiële crisis – en daarmee op geld – hebben de komende voedingscrises uit het gezichtsveld verdrongen. Alleen – geld kan men niet eten. Degenen die nog steeds geld hebben, weten dat erg goed. Al in 2007 stelden het Hamburger Wereld Economische Instituut en de Berenberg Bank vast, dat landbouwgrond en bos voor een spronggewijze rendementsstijging staan: "Een investering in agrarische

om tarwe en groente voor Saoedi-Arabië te laten produceren. In Soedan, in de streek Darfur, moet het Wereld Voedsel Programma van de VN ongeveer 5,6 miljoen hongerende vluchtelingen verzorgen. Deutsche Bank en Goldman Sachs staken in september 2008, toen iedereen met spanning de gebeurtenissen op Wall Street gadesloeg, hun geld in de grootste varkensfokkerijen, pluimveefarmen en vleesverwerkende bedrijven in China – rechtsaanspraken op het land inbegrepen. Morgan Stanley – nog voordat de bank onder bescherming viel van het Amerikaanse ministerie van Financiën – kocht 40.000 ha land in de Oekraïne. Volgens een bericht van Kuwait New Agency slaan Pakistaanse boerenorganisaties alarm, omdat 25.000 dorpen moeten

worden verplaatst als de plannen van het emiraat Qatar worden doorgezet, een deel van hun levensmiddelenproductie in de provincie Punjab te verleggen. Volgens de organisatie Grain hebben Europese investeerders tot nog toe 2,5 miljoen ha onder verdrag genomen. Onder hen bevinden zich de Zweedse firma's Agro en Eart Farming, die met 200.000 en 332.000 ha in Rusland vertegenwoordigd zijn. Het in Londen gevestigde hedgefonds Capital heeft – over verschillende landen verdeeld – 1,2 miljoen hectare bij elkaar gebracht en de Russische investmentbank Capital heeft haar hand gelegd op 300.000 ha in de Oekraïne. De verklaring van de VN-Commissie kunt u nu nalezen. Ik heb ze nog niet kunnen nakijken, maar mijn hoop is veelal

niet gevestigd op zulke verklaringen. Zelfs als de Commissie tegen de hierboven beschreven ontwikkelingen richtlijnen heeft ontworpen, zal er niets gebeuren als ze niet

massaal over de hele wereld worden opgevolgd. Via Campesina eist sinds jaren voedselsoevereïniteit en vrije toegang tot land en water voor iedereen. Wij ondersteunen deze eisen en helpen groepen die zelf land willen bewerken een stuk vooruit. Want de aarde is van ons iedereen en juist niet alleen de hemel!

Herma Ebinger

Christoph Lindenmaier
1953-2009

Zenders over de hele wereld

Op 29 maart jl. stierf onze vriend Christoph Lindenmaier. Na een langlaufftocht werd hij getroffen door een plotselinge hartstilstand. Het bericht heeft ons diep aangegrepen. Een lange gemeenschappelijke geschiedenis verbond ons met elkaar.

In 1981 werd François Mitterrand tot president van Frankrijk gekozen. In de verkiezingsstrijd had hij beloofd vrije radio's toe te laten. Wij hielden hem aan zijn woord: direct na de verkiezing wilden wij op de heuvel Zinzine in onze coöperatie in de Provence een radiozender opzetten. Helaas wisten we allen van toeten noch blazen. Via vrienden van vrienden kwamen we terecht bij Christoph Lindenmaier, radiopiraat in Zürich. Als afgestudeerde arts ontwierp hij handzame, mobiele radiozenders voor verzetsbewegingen in Latijns-Amerika en Zuid-Afrika, maar ook voor de jeugd in zijn geboortestad Zürich, die voor onafhankelijke meningsuiting vocht. Nu dook hij bij ons op in de Provence en dat was het begin van een lange vriendschap... Hij bouwde met ons de regionale radiozender Zinzine op, die nu sinds 28 jaren uitzendt. De radio heeft wezenlijk tot de verankering van Longo maï in de streek bijgedragen en biedt een open forum voor de lokale bevolking. Enkele jaren later vond Christoph zijn Oostenrijkse vrouw Kathi in Longo maï – beide engageerden zich in de coöperatie Hof Stopar in Karinthië. Maar hoe diep zijn trouw en

vriendschap tot Longo maï ook was, hij hield een bepaalde afstand tot ons collectieve leven. Christoph had zijn eigen firma in Zürich, knutselde verder en bereikte zelfs, dat een van zijn zenders door de Zwitserse staat officieel werd erkend. De voormalige zendpiraat ontmoette de mensen die hem eens hadden opgejaagd en wakte indruk met zijn competentie. Hij kreeg zelfs opdrachten van de Zwitserse PTT. Voor Longo maï ontwikkelde hij een praktisch computersysteem voor het beheer van het adres- en donatiebestand. We missen zijn humorvolle, geniale manier van doen,

zijn kritische geest en zijn opofferende betrokkenheid. Geduldig leidde hij talrijke mensen op in radio- en computertechniek. Hij stootte ook elke keer weer opnieuw op nalatigheid en incompetentie bij ons amateurs. De spontane ergernis daarover verbreidde hij geregeld in epische woedeaanvallen, die we meestal geduldig en gelaten over ons heen lieten gaan, omdat zijn humor het altijd won. Christoph, we beloven ons te verbeteren, maar hopen ook dat we af en toe een signaal van je ontvangen, misschien van radio "Vrije Wolk" daarboven.

Michael Rössler

Vorig jaar protesteerden we tijdens de Conferentie over Biodiversiteit in Bonn met Via Campesina ondermeer tegen de patenten van Bayer op planten.

weging Via Campesina. In 1960 was per hoofd van de wereldbevolking nog 4.300 m² akkerland beschikbaar. Terwijl de wereldbevolking groeide, nam de verstedelijking toe. Er gaat ook steeds akkergrond verloren door de jarenlange intensieve verbouw die de bodem uitput. De productieve landbouwgrond is in 2005 per hoofd van de wereldbevolking tot 2.300 m² geslonken. Voor 2030 liggen de prognoses bij 1.800 m². De akkerbouwgrond is een winstobject geworden. De prijzen stegen bijvoorbeeld in Groot-Brittannië en Brazilië in het eerste halfjaar 2008 met 20%. In Oost-Duitsland steeg sinds 1991 de prijs met 500%. De hongeropstanden van januari 2007 tot juni 2008 in meer dan 50 landen zijn bijna vergeten, verdron-

gronden is zeer attractief", zegt Jürgen Raeke, manager van Berenberg Private Capital. De bijzondere charme van deze erg conservatieve geldbelegging komt vooral door de klimaatverandering. "De thema's energie, grondstoffen en levensmiddelen zullen ons in de toekomst beslissend beïnvloeden", zegt Raeke, "en omdat er wereldwijd maar een beperkte hoeveelheid vruchtbare grond bestaat, is het alleen maar logisch, dat de waarde van deze grond stijgt." Privé-investeerders breiden wereldwijd hun macht uit over landbouwgronden. Hier een paar voorbeelden: De Saoedische firma Adco heeft voor 95 miljoen dollar meer dan 10.000 ha in Soedan gepacht in de buurt van de Nijl, ten noorden van Khartoem,

Christoph legt op Radio Zinzine uit hoe het nieuwe zendprogramma via de computer loopt.